

تجزیه صفات کمی، کیفی و مورفولوژی پنج رقم لیموترش برای دورگ‌گیری

فرهاد رفعت^{۱*}، بهمن داداش زاده^۲، یحیی تاجور^۳^۱ عضو هیئت علمی، ^۲ پژوهشگر، ^۳ استادیار پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه گرمسیری*نویسنده مسئول: farhadrafat3@gmail.com

چکیده

لیموترش از ارقام مرکبات است که به واریته‌های زیادی تقسیم شده است. از این رو می‌توان به انواع لیموترش اوریکا، لیموترش لیسبون، لیموترش عمانی، رانگ پورلایم، لیموترش مازندرانی، لیموترش خوشه‌ای، لیموترش محلی و... نام برد. سالیان متمادی این لیموترش‌ها سازگاری خوبی به شرایط آب و هوای شمال کشور داشته و مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرند. دو رگ‌گیری بین‌گونه‌ای یک تکنیک است، که برای رسیدن به رقم جدید در فصول گل به صورت مصنوعی و بایستی آگاهانه صورت پذیرد. در این تحقیق به منظور بررسی صفات کمی، کیفی و مورفولوژی تعداد پنج رقم میوه (لیموترش مازندرانی، لیموترش اوریکا، و لیموترش لیسبون، لیموترش خوشه‌ای و لیموترش محلی) از کلکسیون باغ مادری واقع در ایستگاه تحقیقات مرکبات (شهید یاسینی کترا) واقع در شهرستان تنکابن برداشت، و به آزمایشگاه پژوهشکده مرکبات انتقال داده شد. برخی از صفات کمی و کیفی و مورفولوژی مانند طول و عرض میوه، وزن میوه، ضخامت پوست میوه، تعداد پره، مقدار اسید، مواد جامد محلول و نسبت قند به اسید h.c.b.a.l ،ts/ta,tss,ta استفاده مورد اندازه‌گیری قرار گرفت. داده‌های بدست آمده در آزمایشگاه با استفاده از برنامه آماری SPSS تجزیه کلاستر گردید. نتایج حاصل از آن نشان داد که از نظر مورفولوژی و همچنین صفات کمی و کیفی لیموترش مازندرانی و لیموترش خوشه‌ای در یک گروه و لیموترش اورکا، لیموترش لیسبون و لیموترش محلی در گروه بعدی قرار گرفته است، و شباهت زیادی به یکدیگر دارند. از این رو می‌توان در تلاقی‌ها و دورگ‌گیری‌ها برای تولید نتاج برتر از والد، در برنامه‌های اصلاح نباتی از آن‌ها استفاده نمود.

کلمات کلیدی: مرکبات، لیموترش، تجزیه خوشه‌ای